

Öster Knutby

Rapport 2015:08

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2 av planområdet Tallhöjden, del av fastigheten Tälje 2:103.

Norrtälje socken
Norrtälje kommun
Uppland

Tina Mathiesen och Fredrik Engman

CC BY 04

Stockholms läns museum

Foto: Tina Mathiesen om inget annat anges.

Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2016

ÖSTER KNUTBY

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2

Tina Mathiesen och Fredrik Engman

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr:	431-23845-2014 (2015-06-05)
Stockholms läns museums dnr/projektnr:	2015:078/502115
Landskap:	Uppland
Kommun:	Norrtälje
Socken:	Norrtälje
Fastighet:	Tälje 2:103
Fornlämning:	RAÄ Norrtälje 66:1
Koordinatsystem:	Sweref 99 1800
Typ av undersökning:	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Projektgrupp:	Tina Mathiesen (projektledare), Tove Stjärna, Fredrik Engman (Jönköpings läns museum)
Uppdragsgivare:	Norrtälje kommun
Undersökningsperiod:	juni 2015
Arkivmaterial:	Stockholms läns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

INNEHÅLL

Administrativa uppgifter	4
Sammanfattning	6
Bakgrund och syfte	7
Kulturmiljö	7
Metod och genomförande	8
Resultat och utvärdering	8
<i>Objektbeskrivningar</i>	11
<i>Objekttabell</i>	14
<i>Nypåträffade lämningar utanför UO</i>	15
Referenser	16

BILAGOR

Bilaga 1. Anläggningsbeskrivningar	17
Bilaga 2. Schaktbeskrivningar	21

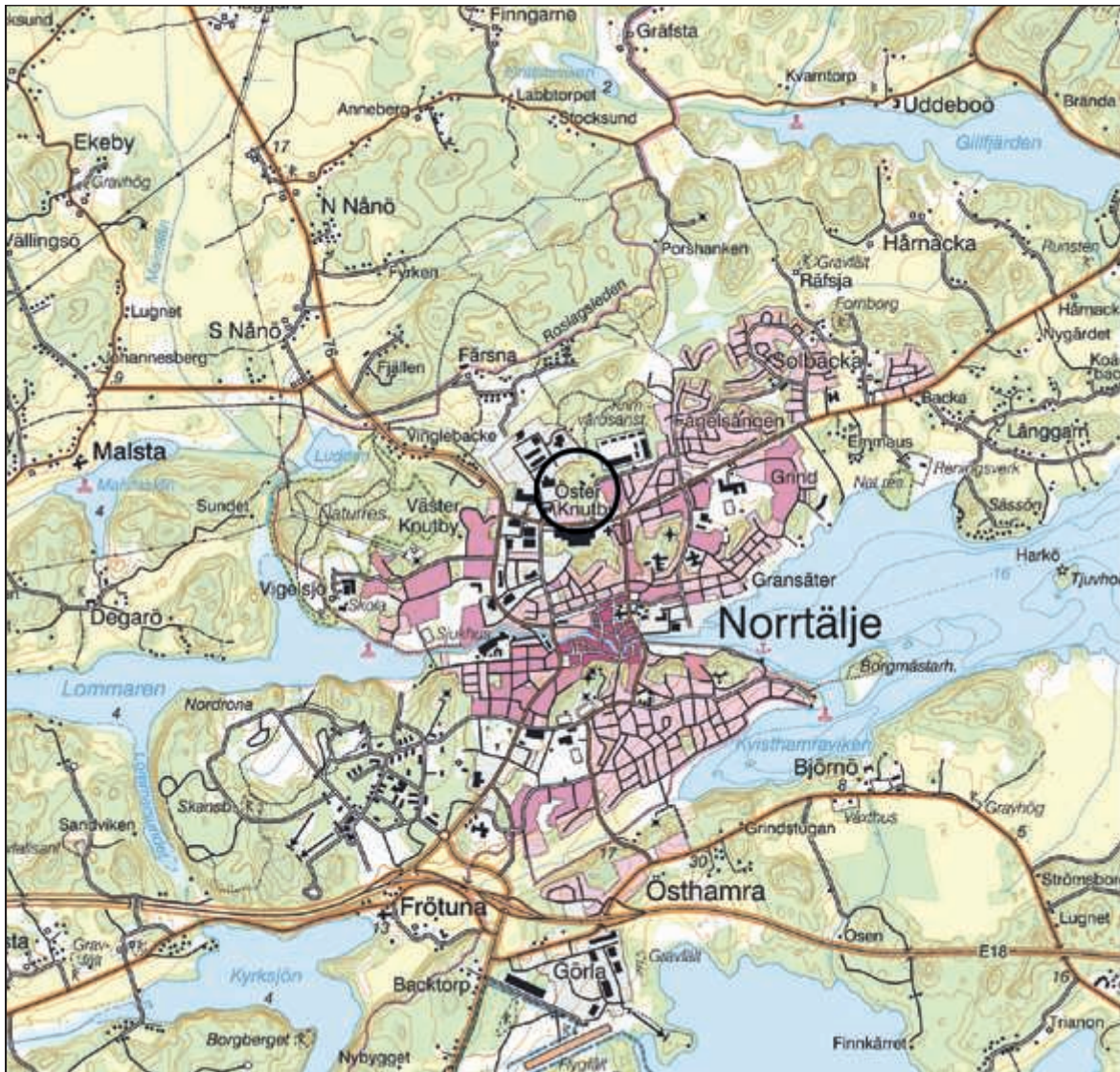

Fig. 1. Terrängkartan med området för utredningen markerat med cirkel. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Stockholms läns museum har under juni 2015 utfört en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom planområdet Tallhöjden vid Öster Knutby i Norrtälje kommun. Syftet var att fastställa om de lämningar som påträffats vid en översiktlig inventering utförd av dåvarande Riksantikvarieämbetet UV 2007, utgjorde fornlämningar. Ytterligare lämningar som påträffades skulle också dokumenteras.

Utredningen visade att det inom området finns fossil åkermark, åkerhak, terrasseringar, omfattande lämningar av röjningssten samt boplatsslagen. Utredningen konstaterade också att gravanläggningar i form av stensättningar finns inom utredningsområdet, liksom två ovan mark synliga husgrunder. EN av husgrunderna finns markerad på en karta upprättad före 1850 och registrerades vid UVs inventering. Den andra har inom ramen för utredningen inte säkert kunnat dateras men tegelrester på och kring grunden antyder en datering kring 1800-talets andra hälft.

Sammantaget är det tydligt att området har nyttjats intensivt under en lång tidsperiod. Merparten av de anläggningar som påträffades vid UVs inventering har kunnat fastställas utgöra fornlämningar. Vid den

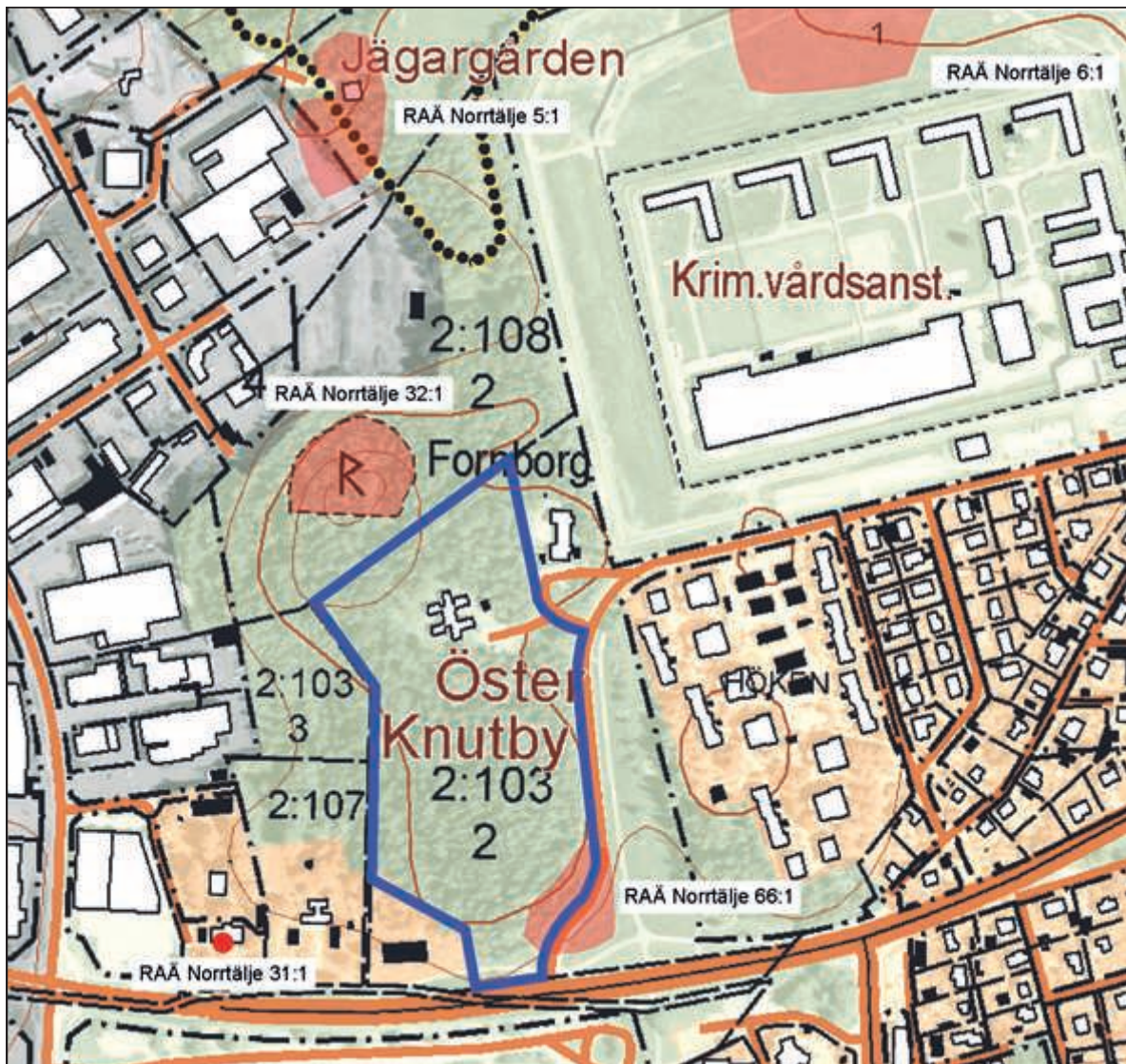

Fig 2. Fastighetskartan med utredningsområdet markerat med blått. Tidigare kända fornlämningar i rött. Skala 1:5000.

nu aktuella utredningen tillkom ytterligare anläggningar som bedömts utgöra fornlämningar.

Bakgrund och syfte

Norrtälje kommun arbetar med detaljplanering av området Tallhöjden, norr om Norrtälje centrum. I samband med utbyggnad av Norrtäljeanstalten utförde dåvarande Riksantikvarieämbetet UV år 2007 en översiktlig inventering inom ramen för en förundersökning. Vid inventeringen påträffades fossila odlingslämningar, en husgrund, enstaka gravar samt boplatslägen inom planområdet. Stockholms läns museum har efter beslut av Länsstyrelsen i Stockholm (dnr 431-23845-2014) genomfört en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 inom planområdet under juni 2015. Syftet med utredningen var att fastställa om tidigare påträffade lämningar utgjorde fornlämningar samt att utreda och dokumentera eventuell förekomst av ytterligare lämningar.

Kulturmiljö

Utredningsområdet är beläget sydväst om Norrtäljeanstalten, en knapp kilometer norr om Norrtälje centrum. Terrängen utgörs av skogsmark, huvudsakligen av blandskog, med bitvis tät vegetation. I utredningsområdets sydöstra del finns ett röjningsröseområde (RAÅ 66:1). Strax norrut finns en fornborg

(RAÄ 32:1). Ytterligare längre mot norr finns ett flertal fornlämningar, omfattande bland annat röjningsröseområden (RAÄ Norrtälje 5:1, 5:2) ensamliggande stensättningar (RAÄ Norrtälje 26:1, 26:2, 26:3, 26:4) samt rösen (RAÄ Norrtälje 26:1, Estuna 150:1).

Röjningsröseområdet RAÄ Norrtälje 6:1 var tidigare registrerat som ett röjningsröseområde med omkring 25–30 röjningsrösen. RAÄ UV:s undersökningar visade att området i tillägg till röjningsrösen även innehöll gravar och även andra spår av agrar verksamhet som t.ex. hägnadssystem och röjda ytor tillsammans med vad som bedömts som odlingsytor. Dateringarna visar på en lång tidsperiod, från yngre bronsålder fram till 1600-tal (Appelgren 2009).

Metod och genomförande

Utredningen genomfördes i samarbete med kulturgeograf Fredrik Engman, Jönköpings läns museum och inleddes med en inventering i fält med UVs inventering som utgångspunkt. Etapp 1 innebar att anläggningar som bedömdes vara möjliga fornlämningar mättes in med GPS, beskrevs och fotograferades och en bedömning över vilka områden som skulle undersökas närmare gjordes. Utredningen fortsatte därefter med etapp 2 som innefattade schaktning med maskin och viss handgrävning. Schaktningen gjordes på och invid anläggningarna i syfte att fastställa status. Samtliga anläggningar och schakt mättes in med GPS, dokumenterades i text och fotograferades. I de områden som bedömdes utgöra fossil åkermark genomfördes ej sökschaktning i detta skede då möjligheterna att i framtiden undersöka stratigrafien i den fossila åkermarken då bedömdes skulle gå förlorad.

Vid inventeringen har både precisions-GPS och handdator med inbyggd GPS använts. Vissa partier i utredningsområdet är mycket tätbevuxna, varför det ibland har varit svårt att uppnå en precision under 5–10 meters noggrannhet. En del mätdata har därför redigerats i efterhand då röjningsrösen har mätts in med en punkt och därefter gjorts om till polygoner motsvarande den beskrivna storleken.

Resultat och utvärdering

RAÄ UV:s inventering år 2007 pekade ut åtta olika objekt inom det nu aktuella utredningsområdet vilka också utgör grunden för den aktuella utredningen (se fig. 4 & 5). Objekten har inventerats och de anläggningar vars status varit svår att bedöma har undersökts genom avbaning på och intill dem. I beskrivningen har UVs objektindelning behållits och i vissa fall utökats till delområden (se Objektbeskrivningar nedan).

Övergripande har utredningen bekräftat att det i utredningsområdet (UO) finns fossil åkermark med röjningsrösen och odlingsytor samt även boplatsslägen. Till detta kan läggas åkerhak, förmodade terrasseringsringar samt ett stort antal röjningssten. Inom planområdet finns också flera gravanläggningar i form av stensättningar. Två husgrunder finns inom UO, varav den ena återfinns på karta upprättad före 1850 och registrerades vid UVs inventering. Den andra har inte säkert kunnat dateras, men tegelrester på och kring grunden antyder en datering kring 1800-talets andra hälft.

Sammantaget är det tydligt att området har nyttjats intensivt under en lång tidsperiod. Större delen av de anläggningar som påträffades vid RAÄ UV:s inventering har kunnat fastställas som fornlämningar. Vid den nu aktuella utredningen tillkom dessutom flera anläggningar som också bedöms utgöra fornlämningar. Att fullständigt bedöma anläggningarnas funktion och ålder har inte varit möjligt i inom ramen för uppdraget. Exempelvis har det varit svårt att säkert skilja röjningsrösen från stensättningar utan en utvidgad undersökning, då dessa ovan mark kan se snarlika ut. Resultatet av utredningen visar sålunda

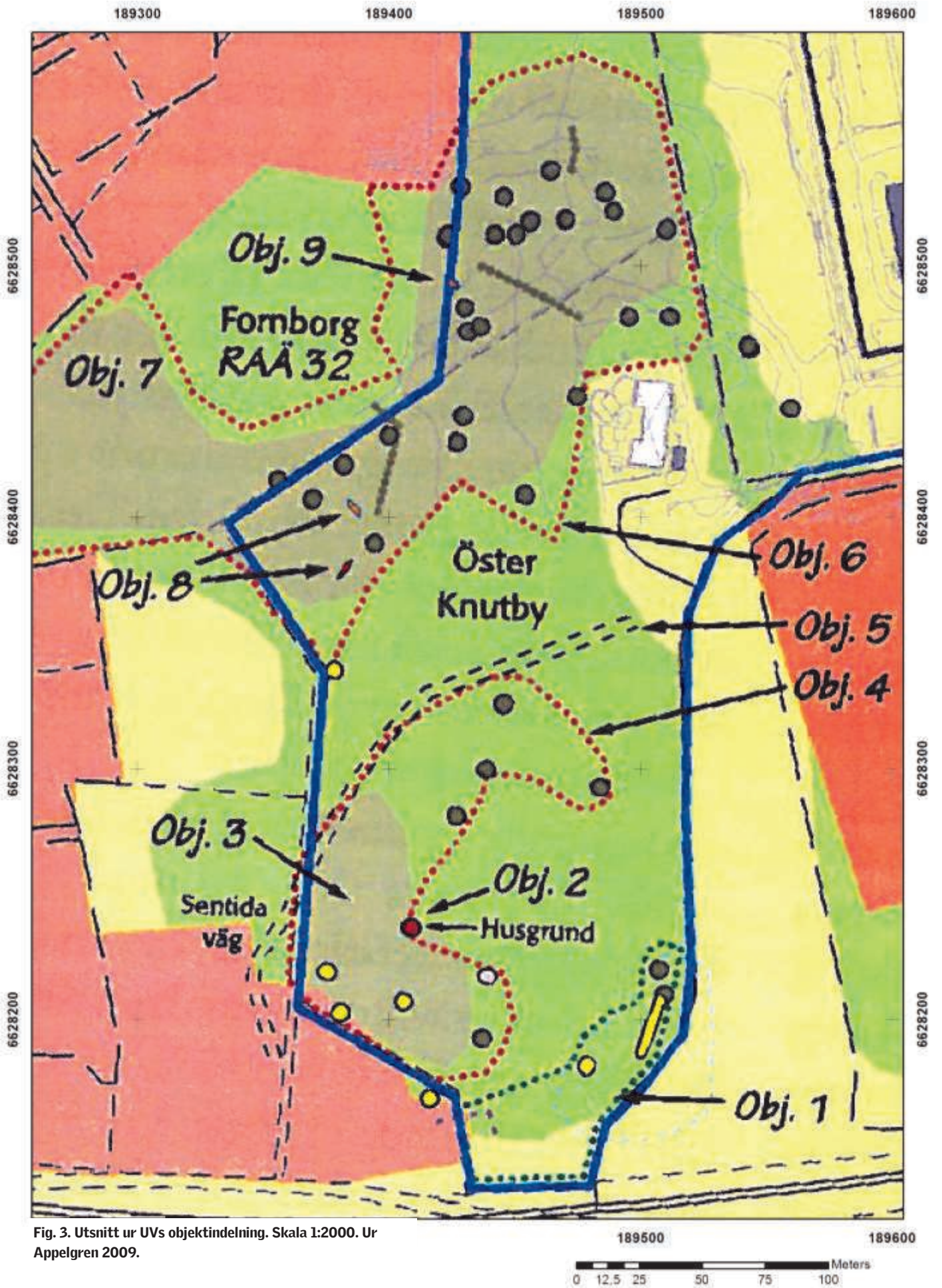

Fig. 3. Utsnitt ur UVs objektindelning. Skala 1:2000. Ur Appelgren 2009.

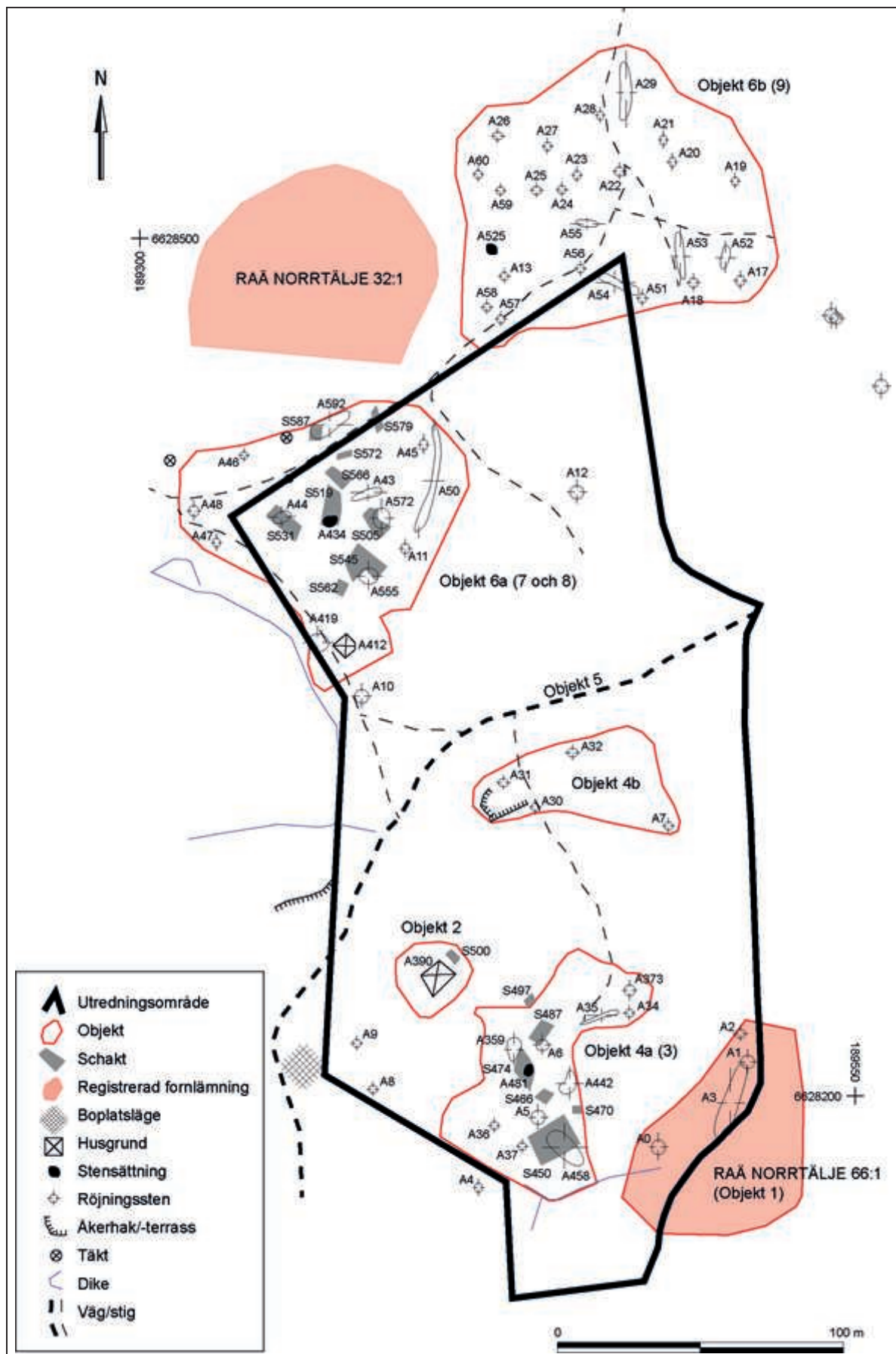

Fig 4. Plan med objekt, anläggningar m.m. Objektnumrering efter UV:s inventering. Skala 1:2000.

på en komplex fornlämningsbild som känns igen från tidigare undersökningar i området.

Objektbeskrivningar

Objekt 1

Fossil åker. Består av röjningsröseområde (RAÄ Norrtälje 66:1). Innehåller tre röjningsrösen av yngre karaktär (A0,1, 2) samt en vall av röjningssten (A3). Vallen har troligen utgjort en västlig begränsning av en åkeryta öster om utredningsområdet, i dag bebyggd av en väg (se fig. 5 och bilaga 1).

Antikvarisk bedömning: Övrig kulturhistorisk lämning.

Objekt 2

Husgrund (A390) och fossil åker. I sydvästra delen syns en tydlig syllstensrad av 0,4-0,6 meter stora stenar. Den östra delen av husgrunden verkar utfylld för att få en jämnare golvyta. Söder om husgrunden finns en mindre grustäkt. Möjligen har grus härifrån lagts i husgrunden. Huset är markerat på Laga skifteskartan från 1848. Den syns inte i någon annan karta och genomgång av karttexten ger ingen ledning till vad huset haft för funktion. Då ingen tydlig eldstad finns i grunden kan det antas att det inte varit ett bostadshus utan har haft någon annan funktion (se fig. 5 och bilaga 1).

Husgrunden är belägen i en svag östsluttning. Söder och väster om husgrunden är marken delvis blockig med berg grunt under marklagret. Norr och öster om husgrunden är marken planare och vegetationen antydde att marken kan ha varit sank. För att klargöra om området brukats som åker togs ett mindre schakt (S500) upp nordöst om husgrunden. Schaktningen visade att jordlagren var kraftigt humösa, vilket tyder på odling. Av denna anledning ingår ett större område än själva husgrunden i objektet.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

Objekt 3

Fossil åker. Ingår i objekt 4a. Vid UVs inventering bedömdes detta som ett lämpligt boplatsläge. Efter inventering av ytan inom UVs objekt 3 konstaterades att marken inom den sydvästra delen av ytan är blockrik och stenig. Berget gick delvis i dagen i partiet från husgrunden (objekt 2) och vidare söderut ner mot de två röjningsrösen A8 och A9. Den nordvästra delen av ytan utgörs också till stor del av berg som övergår i sankare mark invid vägen (objekt 5). Detta syns i form av dikningar invid vägen samt diken runt de sentida åkrarna väster om vägen. Även nordost om husgrunden bedömdes marken som sank vilket också framgick av vegetationen och i schaktet (S500) som togs upp.

Väster om röjningsrösen A8 och 9 samt invid vägen finns en mindre plan yta mellan bergspartierna (se fig.5.). Här står ett skjul idag. Ytan ligger dock precis utanför utredningsgränsen, varför ingen schaktning gjordes här. Denna del och ner mot befintlig gård bedöms som ett boplatsläge som vid en eventuell exploatering, exempelvis utökning av utredningsområdet, bör undersökas närmare.

Det kvarvarande området tolkas som fossil åker och ingår i objekt 4a. Då risken bedömdes som stor att spår efter odling skulle förstöras, valdes att inte schakta här i detta skede (se fig. 5 och bilaga 1).

Antikvarisk bedömning: Fornlämning

Objekt 4

Vid UVs inventering bedömdes området innehålla fossila odlingsspår i form av röjningsrösen, både av äldre och yngre typ. Vid denna utredning har området delats upp i område 4a och 4b. Dessa åtskiljs av

Fig 5. Röjningssten A50 inom objekt 6a. Foto från norr.

en plan yta som utifrån vegetation och sökschakt kunnat bedömas varit sank (se fig.5).

4a

Fossil åker med nio röjningsrösen (A5, 6, 34, 35, 36, 37, 359, 373, 458) samt en stensättning(A481) (se fig 5 och bilaga 1). Röjningsrösen har bedömts vara av äldre karaktär och odling är inte belagd i det historiska kartmaterialet .

I väster avgränsas området av blockig terräng och berget ligger här grunt under markytan. Enstaka röjningsstenar syns inom denna yta men dessa har inte samlats i tydliga röjningsrösen. Även i öster och norr avgränsas området av berg och blockrik mark. I dessa partier finns även röjningssten lagda i vallar längs kanten. Åt nordväst avgränsas ytan av vad som föreföll vara en terrasskant mot det något sankare partiet nordväst om området. Vid schaktning kunde det konstateras att berget låg grunt under vegetations-skiktet och terrasskanten visade sig vara naturlig. Någon närmare avgränsning av området åt detta håll har inte kunnat göras. Åt söder och sydväst förefaller marken vara

röjd men någon tydlig gräns mot det i senare tid odlade området har inte kunnat fastställas varför avgränsningen dragits vid det dike som grävts här. Vid karteringen medtogs även röjningsrösen av yngre karaktär i anslutning till de yngre åkrarna. Dessa har dock inte tagits med i området då de är att beteckna som övrig kulturhistorisk lämning.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

4b

Fossil åker. Består av en fossil åker och fyra röjningsrösen (A7, 31, 31 och 32) samt åkerhak och en eventuell terrasskant som möjligen kan vara av yngre karaktär (se fig 5 och bilaga 1). Röjningsrösen har bedömts vara av äldre karaktär och odling är inte belagd i det historiska kartmaterialet. Området är beläget i en mindre dalgång mellan två höjder.

Mot öster och nordöst flackas terrängen ut något och avgränsning är svår att göra i denna del, men marken övergår i här mer stenig mark vilket kan utgöra en naturlig avgränsning. Mot väst finns den fossila åkerytan som är ca 13x5-8 m stor (Ö-V riktning). Den begränsas i söder av ett åkerhak och i väster av en mindre terrasskant, intill 0,1 meter hög. I norr finns en mindre höjdsträckning och i kanten av denna ligger ett röjningsröse (A32).

Öster om den fossila åkerytan finns en förhöjning, ca 5 x 3 meter stor, med sank mark vid kanterna. Om förhöjningen är naturlig eller upplagd för att få en rygning av åkern var inte möjligt att avgöra. Den

fossila åkerytan förefaller också vara delvis fuktpåverkad. I områdets östra del är terrängen flack mellan höjdpartierna och kan också utgöra troligen en fossil åkeryta. Dock kunde inte några tydliga avgränsningar ses.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

Objekt 5

Väg. Vägen noterades vid UVs inventering men sträckningen har justerats något i förhållande till tidigare inmätning (se fig 4 & 5). Vägen syns på Laga skifteskartan från 1848 i ungefär motsvarande sträckning. Den finns även med på Häradsekonomska kartan, 1901-06 samt ekonomiska kartan från 1952. Färdvägen är ca 295 meter lång och 3-4 meter bred och kantas av diken 0,5-1 meter breda samt 0,2-0,5 meter djupa.

Antikvarisk bedömning: Ej kulturhistorisk lämning.

Objekt 6

Område med fossil åkermark. Området har delats upp i två områden (6a och 6b) då de delas av ett sankmarksområde. Vid den tidigare inventeringen bedömdes området som ett bra boplatsläge (UVs objekt 7) och två eventuella stensättningar noterades (UVs objekt 8).

6a

Fossil åker. Röjningsröseområde bestående av ca tio röjningsrösen (A11, 43, 44, 45, 46, 47, 48, , 414, 512, 555 och 5929) samt två strängar av röjningssten (A50 och A592) (se fig 5 och bilaga 1). Röjningsrösen har bedömts vara av äldre karaktär och odling är inte belagd i det historiska kartmaterialet. Den östligaste stensträngen (A50) kan vara en avgränsning mot en yngre åker som legat öster om denna. Området är dock bebyggt idag. En stensättning påträffades högre upp på platån (A434, UV:s objekt 8). Denna rensades fram för hand och var till formen rundad med antydning till kantkedja lagda i sin längdriktning. Stensättningens södra del var skadad av eldning/grillning i nutid.

Området var bedömt som boplatsläge och bedömdes nu som fossil åker. Då risken för att spår efter odling skulle förstöras vid schaktning bedömdes som stor, schaktades det inte här i detta skede.

I områdets södra del finns en husgrund med spismursröse (A412). I spismursröset finns en del av en kvarnsten 0,6 m i diameter och 0,1 m tjock. På grunden och i närområdet finns rikligt med tegel, huvudsakligen taktegel. Taktegellet tyder på en sen datering men huset har inte kunnat ses i

Fig 6. Röjningsröse A555 inom objekt 6a. Foto från norr.

någon karta.

Området utgörs av en platå med sluttningar åt söder och öster. Åt nordväst avgränsas området av blockrik mark med berg i dagen upp mot den registrerade fornborgen (Norrtälje 32:1). Åt väster finns mindre avsatser som eventuellt brukats i senare tid. Röjningsrösena här är något större och väster om området är yngre åker brukad i sen tid vilken avgränsas av diken och även en stenmur av yngre karaktär. Vid stigen i områdets nordvästra del fanns två strängar av sten vilka delvis undersöktes genom att ett schakt upptogs för att fastställa dess karaktär. Det kunde konstateras att strängarna var anlagda i modern tid då bl.a. betong påträffades i stensträngarna. De är sannolikt rester efter fundament till telefonledning/elledning.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

6b

Fossil åkermark. Röjningsröseområde med 18 röjningsrösen (A17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 51, 56, 57, 58, 59 och 60) och fem stensträngar (A29, 52, 53, 54 och 55), samt en terrasskant (se fig. 5 och bilaga 1). Röjningsrösena har bedömts vara av äldre karaktär och odling är inte belagd i det historiska kartmaterialet. Strängarna är svårbedömda då de inte liknar de klassiska stensträngarna utan mer har karaktär av att vara röjningssten lagda i en sträng. Endast en mindre del av objekt 6b berördes av

Objekttabell

Objekt	Typ	Antikvarisk bedömning	Anläggningsnr
1 (RAÄ 66:1)	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	A0, 1, 2, 3
2	Husgrund	Fornlämning	A390
3	Fossil åker	Fornlämning (ingår i objekt 4a)	A36, 37
4a	Fossil åker	Fornlämning	A5, 6, 35, 36, 37, 359, 368, 373, 434, 442, 481
4B	Fossil åker	Fornlämning	A7, 30, 31, 32
5	Väg	Ej kulturhistorisk lämning	
6a	Fossil åker	Fornlämning	A11, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 412, 19, 512, 555, 592
6b	Fossil åker	Fornlämning	A13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60
7	Fossil åker	Fornlämning (ingår i objekt 6a)	A46, 47, 48, 592
8	Stensättning	Fornlämning	A434
9	Stensättning	Fornlämning	A525

utredningen varför norra delen av området inte har detaljinventerats, men det kunde konstateras att områdets västra och nordvästra del är blockrik och marken förefaller inte vara röjd för odling.

Utanför U0, men inom objekt 6b, noterades en stensättning vid den tidigare inventeringen (A525, UVs objekt 9). Väster om denna finns en mindre terrasskant. Området bedömdes som boplatssläge vid 2007 års inventering (UVs objekt 7). Den del av boplatssläget som ingår i aktuell utredning utgörs i huvudsak av sank mark förutom där agrarhistoriska lämningar (terrasskant och stensträng) återfanns. Då risken för att spåren efter odling skulle förstöras vid schaktning bedömdes som stor, schaktades det inte här i detta skede.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

Objekt 7

Fossil åker. Bedömt som boplatssläge vid UVs inventering. Ytan ingår i objekt 6a (se beskrivning objekt 6a) och tolkas som fossil åker. Då risken för att spåren efter odling skulle förstöras vid schaktning bedömdes som stor, schaktades det inte här i detta skede.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

Objekt 8

Stensättning A434. Ligger inom objekt 6a. De stensättningar som noterades vid UVs inventering konstaterades vid framrensning vara röjningsrösen. Däremot observerades en stensättning (A434) norr om nämnda röjningsrösen (se fig.5). Denna rensades fram för hand och visade sig ha en rundad form med antydning till kantkedja där stenarna såg ut att vara lagda i sin längdriktning. Stensättningens södra del var skadad av eldning/grillning i nutid.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

Objekt 9

Stensättning A525. Ligger inom objekt 6B.

Antikvarisk bedömning: Fornlämning.

Nypåträffade lämningar utanför utredningsområdet

Stenbrott

Består av en ca 3 m stor och 0,5 meter djup grop. I gropen är flera stenar, varav en med 6 borrar 10 cm dj och 1,8 cm i diameter, troligen maskinbortat. Beläget väster om område 6a. Inom område 6a har ytterligare två täkter påträffats (se fig. 4).

Antikvarisk bedömning: Övrig kulturhistorisk lämning.

Referenser

Appelgren, K. & Vinberg, A. 2009. *Ett röjningsröseområde i Norrtälje– Ett differentierat landskapsutnyttjande under förhistorisk och historisk tid. Uppland; Norrtäljesocken; Tälje 2:115, RAÄ 6:1. Arkeologisk förundersökning och undersökning. UV mitt rapport 2009:27. Stockholm.*

Kartor

Laga skifteskarta 1848. Akt 06-NOÄ-45.

Häradsekonomiska kartan 1901-06. Akt J112-85-12.

Ekonomiska kartan 1952. Akt J133-11j6c54.

Bilaga 1. Anläggningsbeskrivningar

Anl.nr.	Storlek	Typ	Beskrivning	Ingår i objekt
0	5 x 5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	1
1	5 x 5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,4 m stora).	1
2	4 x 2 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	1
3	26 x 5 m 0,2 m h.	Röjningssten	Vall av röjningssten. Består av rundade stenar (0,1-0,5 m stora).	1
4	3 x 1 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,2 m stora).	-
5	5 x 4,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	
6	4 x 4,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,5 m stora).	
7	3 x 2,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	4b
8	3,5 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	-
9	2,5 x 2 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,3 m stora).	-
10	5 x 5 m 0,25 m h.	Röjningsröse	Rundad form. Består av rundade stenar (0,3-0,4 m stora).	-
11	3,5 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,3 m stora).	6a
12	4 x 4,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	-
13	3 x 2,5 m 0,35 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6b
14	5 x 5,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad flack form. Består av rundade stenar (0,3-0,4 m stora).	-
15	4 x 4 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	-
16	5 x 4,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,4 m stora).	-
17	3,5 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
18	3,5 x 2,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
19	3 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3-0,4 m stora).	6b
20	3,5 x 2 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,3-0,5 m stora).	6b
21	4 x 2 m 0,15 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6b
22	3,5 x 2 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden avlång form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6b

Anl.nr.	Storlek	Typ	Beskrivning	Ingår i objekt
23	3 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
24	3,5 x 3 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
25	3 x 2 m 0,21m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,5 m stora).	6b
26	3,5 x 2 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,4 m stora).	6b
27	3 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden flack form. Består av rundade stenar (0,3-0,4 m stora).	6b
28	3,5 x 2 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,3 m stora).	6b
29	20 x 3 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Vall av röjningssten. Består av rundade och kantiga stenar (0,3-0,4 m stora).	6b
30	3 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,5 m stora).	4b
31	3 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	4b
32	4 x 2,5 m 0,25 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	4b
34	3 x 3 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Rundad form. Består av rundade och kantiga stenar (0,2-0,4 m stora).	4a
35	13 x 1-1,5 m 0,5 m h.	Röjningssten	Vall av röjningssten. Består av rundade och kantiga stenar (0,3-0,5 m stora).	4a
36	2,5 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden form. Består av rundade stenar (0,1-0,5 m stora).	3
37	3 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	3
43	10 x 2 m 0,3 m h.	Röjningssten	Vall av röjningssten. Består av rundade och kantiga stenar (0,1-0,4 m stora).	
44	5 x 4 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Rundad flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6a
45	4 x 2,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6a
46	2,5 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6a
47	3 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad flack form. Består av rundade stenar (0,1-0,4 m stora).	6a
48	4 x 2,5 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,5 m stora).	6a
50	40 x 2 m 0,1 m h.	Röjningssten	Vall av röjningssten. Består av rundade och kantiga stenar (0,2-0,5 m stora).	6a
51	3,5 x 2,5 m 0,15 m h.	Röjningsröse	Flack oval form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6b
52	8 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden avlång form. Består av rundade stenar (0,3-0,4 m stora).	6b
53	16 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningssten	Vall av röjningssten Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b

Anl.nr.	Storlek	Typ	Beskrivning	Ingår i objekt
54	14 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningssten	Vall av röjningssten. Består av rundade och kantiga stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
55	6 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden avlång form. Består av rundade stenar (0,1-0,3 m stora).	6b
56	3 x 3 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,1-0,4 m stora).	6b
57	3 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,5 m stora).	6b
58	3 x 2 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Rundad form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
59	2,5 x 2,5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3-0,4 m stora).	6b
60	3 x 2,5 m 0,1 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora).	6b
355	5 x 2,5 m 0,4 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	4A
359	7-9 X 2,5 -5 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	4A
363	8 X 5,5 m 0,2 m h	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	4A
368	7 x 5,5 m	Åkeryta	Stenfri yta med röjningssten i kanterna.	4A
373	4 x 3,5 m 0,4 m h	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	4A
390	11 x 8 m 0,3 mh	Husgrund	I SV syns en tydlig syllstensrad av 0,4-0,6 m stora stenar. Husgrunden Ö delverkar utfylld.	2
396	200 m l. 3-4 m br.	Väg	Kantas av diken 0,5-1 meter breda samt 0,2-0,5 meter djupa.	5
412	6 x 6 m 0,2-0,5 m h	Husgrund	I husgrunden är ett spismursröse 3x2 meter stort och 0,3-0,4 meter högt, bestående av en tydlig kant av 0,4-0,6 meter stora stenar. I spismursröset finns en halv kvarnsten 0,6 m i diameter och 0,1 m tjock.	6A
419	6 x 5 m 0,3 m h	Röjningsröse	Oregelbunden form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	6A
434	5 X 3 m 0,15 m h	Stensättning	Rundad form. Består av 0,1-0,5 m stora stenar. Tydligt avgränsad i terrängen.	8
442	8 X 5,5 m 0,2 m h	Röjningsröse	Oregelbunden rundad form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	4A
458	14 x 6 m 0,2 m h	Stenrad/ stensträng?	Oregelbunden avlång form. Består av 0,1-0,5 m stora stenar.	4A
481	2,3 x 3 m	Stensättning	Rundad form. Består av 0,1-0,5 m stora stenar.	4A

Anl.nr.	Storlek	Typ	Beskrivning	Ingår i objekt
492	7 X 2 m 0,2 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden avlång form. Består av 0,1-0,5 m stora stenar. Tydligt avgränsad i terrängen.	4A
512	6,5 X 6 m 0,3 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden form. Består av rundade stenar (0,2-0,4 m stora). Tydlig avgränsning i väster.	6A
525	3,5 x 3 m 0,3 m h.	Stensättning	Rundad form. Består av 0,3-0,6 meter stora stenar.	9/6b
540	5 x 4 m 0,4 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden form. Består av rundade stenar (0,3-1 m stora). Otydlig avgränsning i terrängen.	6A
555	6 x 5 m 0,4 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden avlång form. Består av rundade stenar (0,2-0,5 m stora).	6A
592	15 X 5 m 0,4 m h.	Röjningsröse	Oregelbunden avlång form. Består av rundade stenar (0,3—1 m stora) väl synliga i terrängen.	6A

Bilaga 2. Schaktbeskrivningar

Schaktnr	Storlek	Djup	Beskrivning
450	11 X 15 m	0,1-0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Sandig silt med en del sten (0,2—0,3 m stora): 0,2 m.
466	4 X 4 m	0,1—0,4 m	Grästorv: 0,1 m Gråbrun sandig silt: 0,3 m (Kan vara spår av odlingsyta). Gråbeige sandig silt med rikligt med småsten och grus: 0,4 m. Gråbrun sandig lera med rikligt med sten (0,2—0,3 m stora) i botten.
470	2 X 2,5 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Gråbrun sandig silt med rikligt med sten (0,2—0,3 m stora) och grus: 0,2 m.
474	8 X 8 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Gulbrun sandig silt med enstaka spridda stenar (ca 0,1 m stora): 0,2 m.
487	8 X 4,5 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Ljusbrun sandig silt med enstaka sten (0,1 m stora). Odling?
497	3 X 2 m	0,1 m	Grästorv: 0,1 m. Sedan berg.
500	3 X 2 m	0,3 m	Grästorv: 0,1 m. Gråbrun grusig och sandig silt med rikligt med sten mot botten: 0,3 m.
505	7 X 4 m	0,1 m	Grästorv: 0,05 m. Orangebrun sandig silt med mycket humus.
519	13 X 6 m	0,1 m	Grästorv: 0,05 m. Ljusbrun sandig silt med mycket humus. Enstaka stenar (0,2-0,4 m stora): 0,1 m.
531	12 X 5 m	0,1 m	Grästorv: 0,05 m. Gråbrun-orangebrun sandig silt med en del småsten (0,05-0,1 m stora): 0,1 m.
545	12 X 2,5 m	0,1 m	Grästorv: 0,05 m. Sandig silt med grus och sten: 0,1 m.
562	3 X 4 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Orange sand med grus och sten (0,05-0,1 m stora): 0,2 m.
566	8 X 4 m	0,1 m	Grästorv: 0,05 m. Orange sand: 0,1 m.
572	4 X 1 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Orange sand med grus och sten (0,3-1,5 m stora): 0,2 m.
579	3 X 3 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Orangebrun sandig silt: 0,2 m.
587	4 X 8 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Orangebrun sandig silt: 0,2 m.
605	7 x 2 m	0,2 m	Grästorv: 0,1 m. Orangebrun sandig silt: 0,2 m.

**STOCKHOLMS
LÄNS
MUSEUM**

Stockholms läns museum, Järnvägsgatan 25, 131 54 Nacka, 08-586 194 00 www.stockholmslansmuseum.se